

Hidràulica reversible al Berguedà.

Publicat a Regió7 el 13 d'agost 2025

<https://www.regio7.cat/autores/pep-centelles-i-portella.html>

Catalunya és un país arrugat. Tenim poques planes i moltes serralades, cosa que dificulta la captació fotovoltaica. En això el Berguedà n'és un bon exemple. Però com que és de savis saber convertir el problemes en oportunitats ens alegra molt la notícia que l'empresa pública d'energia de Catalunya, l'ENERGÈTICA, hagi iniciat els tràmits per participar en el projecte de la central hidroelèctrica reversible de la Baells.

Les centrals normals turbinen aigua i fan electricitat, mentre que les reversibles poden treballar també a la inversa i quan a l'hora del sol sobra electricitat fotovoltaica, bombegen aigua a una bassa superior actuant com una gran bateria que guarda l'energia per ser lliurada al capvespre, quan hi ha més demanda. A més, ho fan sense consumir aigua, només la puguen i la baixen. En termes econòmics, es pot dir que compren electricitat quan és barata i la venen quan és cara. A ben segur sortiran saberuts espavilats, aquells que volen ser molt d'esquerres, exclamant que això és especulació. Però resulta que aquesta "especulació" és beneficiosa per tothom. Que l'electricitat sigui massa barata al migdia, quan hi ha poca demanda no és en absolut cap bona notícia, ja que desincentiva la inversió en fotovoltaica (en termes econòmics, la *canibalitza*) i ens fa dependents de la generació amb gas que és tres vegades més cara a qualsevol hora del dia.

Un estudi del Col·legi d'Enginyers estima un potencial d'instal·lació de reversibles a Catalunya d'uns 14 GW. No tots els països gaudeixen d'aquesta possibilitat. La major part d'aquest potencial és a l'Alt Pirineu, a la conca de l'Ebre, on la Generalitat té escasses o nul·les competències. A les conques internes les possibilitats són més minses, però gens menyspreables. Al Ter, el sistema Sau-Susqueda-Pasteral seria susceptible de ser reconvertit. Al Cardener caldria estudiar-ne la possibilitat al voltant de Llosa del Cavall que inversemblantment des de la seva construcció el 1997 està preparada per encabir-hi una central hidràulica, de relativa baixa potència, però que arran de litigis judicials no s'ha fet realitat. L'opció de La Nou sobre la Baells té l'avantatge de poder usar les línies d'alta tensió que servien per evacuar l'electricitat de la Central tèrmica de Cercs.

Sens dubte, allà on hi ha possibilitats orogràfiques, les centrals reversibles esdevenen de molt elevat interès públic. Entre altres motius perquè quan es té en compte la seva llarga vida operativa, més de 100 anys, l'elevada inversió necessària resulta inferior a la d'usar bateries químiques. Per altra banda, atès que resulta impensable una inversió pública directa, cal atraure inversió privada que ja ha mostrat interès però que necessita una bona i acurada regulació de la concessió per garantir-la. Això és així, no tan sols perquè s'usen aigua i sols públics, sinó també per evitar que de nou la possibilitat de canibalització dels sistemes d'emmagatzematge la facin inviable. La modalitat de les subhastes i la regulació dels mercats de capacitat i emmagatzematge encara estan en debat per part del Govern Central. Tot aquest cúmul de circumstàncies fan que encara sigui més rellevant que l'Energètica catalana hi estigui al darrere empenyent.

Pep Centelles i Portella

josep.centelles@gmail.com

<http://portella.cat>

13 d'agost de 2025

